

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v poduk.

Izaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 3 gl., za pol leta 1 gl. 60 kr., za četrť leta 80 kr. — Naročnina se pošilja opravištvu v dijaškem semenišču (Knabenseminar). — Deležniki tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine.

Posamezne liste prodaja knjigar Novak na velikem trgu po 5 kr. — Rokopisi se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo. Za oznanila se plačuje od navadne vrstice, če se natisne enkrat 8 kr., dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

Vabilo k naročitvi.

Z novim letom prične „Slov. Gospodar“ svoj 16. tečaj. Vse ostane pri starem. Naj nam toraj p. n. deležniki tiskovnega društva pa tudi p. n. naročniki ostanejo zvesti in še novih privabijo.

Deležnina znaša 5 fl., naročnina za celo leto 3 fl., za pol leta 1 fl. 60 kr., za četrť leta 80 kr. Denar se naj pošlje po nakaznicah in stari naročniki naj prilepijo dosedanje adreso ali napišejo njeno številko.

Opravištvu „Slov. Gospodarja“.

Sveti Božič.

Če pogledamo v pratiko, najdemo na sveti večer godovno svojih prvih staršev Adama in Eve. Ni-li to pomenljivo? Danes Adam, jutri Kristus — drugi Adam! Danes Adam, oča človeškega rodu, jutri Kristus, oča prerojenega človeškega rodu; danes Adam, ki je po svoji nepokornosti smrt človeka prouzročil, jutri Kristus, ki ga je po svoji pokorščini rešil grešnih spon, ter mu zaslužil milost božjo. Tako sledi Kristus za Adamom, kar nas opominja na besedo sv. apostola Pavla: „Kakor je po pregrehi enega nad vse ljudi obsojenje prišlo, tako tudi po pravičnosti enega nad vse ljudi opravičenje življenja.“ (Rim. 5.)

O vesela noč! zakaj prav današnja noč se je rodil Izveličar celega sveta. Pri njegovi zibelki pojejo angelji božji, jegovega rojstva se veseli človeški rod in celo neumne stvari bi morale poskakovati in radovati se, ker psalmist prepeva: „Veselite se nebesa in raduj se zemlja; giblji se morje in kar ga napolnjuje, veseli se polje in vse, kar je na njem; takrat se bodo radovala vsa drevesa v gozdih.“ — „Reke naj ploskajo z rokami, ob enem naj se gore radujejo pred Gospodovim obličjem, ker pride sodit zemlje!“ — (Ps. 95 in 97.)

Do svete noči ni bilo veselja na svetu doma. Kdo bi tudi zamogel vesel biti, ker je Bog člo-

veka izpodil iz vrta veselja, ter je pri rajskehi vratih postavil angelja Kerubima z plamtečim mečem, da bi varoval pot k drevesu življenja. Danes pa se rodi sv. Božič, ki je zavarovana vrata sam zopet odprl, drugače bi ne mogel desnemu razbojniku obetati raja, rekoč: „Resnično ti pravim, še danes boš z menoj v raji!“ Izveličar nam podaja zopet sadu od drevesa življenja, ker sv. Dub pravi: „Zmagovalcu bom dal jesti od drevesa življenja, ker je v raji svojega Boga.“ (Razod. 2.) — Kdor se ogiblje drevesu življenja, kako zamore živeti in veseliti se božičnih praznikov? Segajmo za sadjem, ki visi na ovem drevesu, da živimo! —

Človek se ni mogel razveseliti na svetu, ker se greha ni mogel iznebiti. Podedovani greh ga je tako strašno težil, da je na glas kričal: „Kdo zamore očistiti spočetega iz nečistega semena? Nisi li Ti sam?“ In res, Bog sam je prišel to noč na svet, da bi človeka greha očistil, ker je angelj Jožefu rekel: „Jožef, sin Davidov, ne boj se vzeti Marije; rodila bo Sina, in imenuj ime njegovo Jezus, kajti on bo odrešil ljudstvo svoje od njihovih grehov.“ (Mat. 1.) — Kdor se svojih grehov ni spovedal, temu ne moremo vošiti veselih svetkov!

Pred je obdajala zemljo dolga žalostna noč nevednosti in nevere; prava egiptovska tema; t. j. taka strašna noč, kakor je bila kedaj v Egiptu, ko je Bog Faraona kaznoval, ker ni pustil izraelskega ljudstva iz dežele. Takrat je bila ondi „tako gosta tema, da bi se bila dala tipati; človek ni videl človeka; in nihče se ni ganil iz mesta, kjer je bil.“ (II. Mojz. 10.) Pa današnja noč se je grešna tema razkadila in v strašni noči nevere se je zasvetila luč večne resnice. „Beseda je meso postala — bila je prava luč, ktera razsvetljuje vsakega, kateri pride na svet.“ (Jan. 1.) Kdor pa pri belem dnevu „temo bolj ljubi, nege luč“ (Jan. 3.), kako bi se veselil Božiča?

Človek je v temi zgrešil pot v nebesa in ni mogel priti do Boga. O kako daleč se je zašel! „Adam, kje — kje si!“ Pa danes se je na nebesih pokazala zvezda, ki je kazala modrim pravo pot, da so zopet našli svojega Boga. „Kedar je bil Jezus rojen v Betlehemu, glej, so modri prišli iz Jutrovega v Jeruzalem, rekoč: Kje je novorojeni kralj judovski? Zakaj videli smo njegovo zvezdo na Jutrovem, in smo ga prišli moliti.“ (Mat. 2.) Zgodilo se je to noč, kar je rekel prerok: „Zvezda bo izhajala iz Jakoba.“ — O vesela noč! Kdor vidi vozko pot, ki pelje v nebesa, pa hodi po široki poti, ki pelje v pogubljenje, je-li moder?

Umrli boš! Po grehu je človek zapadel večni smrti in pogubljenju. Kakor nekdanj Izak bil je zvezan z vrvjo greha, ter že pripravljen, da ga umori nož božje pravice. „Ko je bil Abraham zvezal Izaka, svojega sina, in ga je položil na altar vrh grmade, je stegnil roko in za meč prijel, da bi zaklal svojega sina.“ (I. Moz. 22.) Pa poglej čudo! Angelj božji zadrži Abrahamu roko, da ne stori svojemu sinu nič žalega. „Abraham pa je vzdignil svoje oči in zagledal je za seboj ovna, ki je za roge med trnjem tičal, in ga je prijel, ter daroval v žgavno daritev mesto svojega sina.“ Čujte veseli glas: To Jagnje, ki je mesto nas bilo zaklano na Kalvarijski gori, se je danes v Betlehemiški štalici porodilo! Sv. Avguštin namreč govori: „Koga drugega pomeni oven, če ne Jezusa, kojega so Judje, preden so ga na križi zaklali, s trnjem ovenčali.“ (De Div, 16, 32.)

Pokleknilo pri jaslicah zraven presrčne matere Marije in sv. Jožefa in ponižno molimo sv. Božiča, učlovečenega Sinu božjega. Prosimo vsemogočno Dete božje, ter recimo: Ker je o sveti Jezusček, „Tvojega usmiljenja zemlja polna,“ oglej se na slovensko katoliško ljudstvo in oblagodari ga, da ostane zmiraj verno in pobožno. Bogu bodi slava na višini, in mir Slovence, ker so dobrega srca! Slovenci si delajo ob Tvojem rojstvu po hišah „Betleheme.“ Ti, o sveti Božič, pa veš, da ni pravi Betlehem, kjer Tebe ni; obišči tedaj vse slovenske rodbine in podeli jim milosti, kojih Te prosijo; mimo nobene še tako borne hišice ne hodi. Tudi odličnih gospodskih Slovencev, ki sicer vejo, kje se rodiš, a v djanji pa te ne poiščejo, ne pozabi, da se jim vrne prvotni duh, ki so ga nekdanj od svoje — pobožne slovenske matere se navzeli!

O majhno Dete, veliki Bog! Prav trije slovanski vladarji na jutrovi strani so, ki so ločeni od cerkvene edinosti prave rimske Tvoje cerkve, car ruski, knez srbski in bolgarski. Naj jim vendar, Te prosimo, o Gospod, skoraj prisije zvezda, — luč prave katoliške vere, ter jih pripelje k zibelki Tvoji!

Dr. Kr.

Gospodarske stvari.

Kako bi gospodinja naj skrbela za zdravje pri hiši.

I. Zdravju neobhodno potrebno je, da gospodinja svojim čiste, zdrave in tečne hrane podaje. Enako treba, da so postelje čiste, in da je poprek v vsej hiši vse snažno in lepo. Razen tega še je mnogo drugega potrebno; treba namreč skrbeti za zobe, lasé, polt, oči in poprek za vse telo.

Zobe treba vsako jutro s svežo (friško), ne premrzlo vodo, in po jedi vsikdar z mlačno vodo, izprati; tudi ne sme manjkati ščetke za zobe. Vsako leto enkrat (tudi večkrat ako potrebno), naj da svoje in svojih otrok zobe pri pametnem zdravniku pregledati ter popraviti, kar ni v redu. Votle zobe moramo posebno marljivo čistiti, da neugodno ne vonjajo. Jedi, ki so mej zobmi ostale, treba iztrebiti z lesenim mehkim zobotrebecem, a nikdar ne z iglo, nožem ali vilicami. Manjkanje zob (posebno prednih) grdi ves obraz; treba si je tedaj umetnih napraviti dati. Ako komu vseh zob manjka, naj si tedaj umetnih napraviti da. Ako komu vseh manjka, naj si naroči celo umetno ozobje, s katerim se baš tako lahko je, kakor z lastnim. Za možke lasé je lahka skrh. Vsak dan treba glavo (vendar ne takoj ko smo vstali) s svežo vodo izmiti, ter praha in luskin z glavnikom in s ščetko osnažiti.

Zelo težko je ženskam svoje lasé v redu imeti, posebno dolge in goste; one potrebuje mnogo časa s pletenjem las. Nekedaj so tudi možje nosili kite, in to je bilo baje „lepo!“ Mi pa želimo in upamo časov, ko bodo tudi žene imele „kratke lasé“. Dokler pa ostane zdanja šega dolgih las, dotle bodo morale, se ve da, gospodinjne skrbeti si za prav dolge in goste lasé. Uže pri novorojenci treba za lasé skrbeti; glava mu se mora pridno izmivati ter pazljivo osuševati, kajti luskin in prah dušijo lasno rast. Glave ne kaže toplo pokrivati. Lasje rasto najlepše, če je glava razkrita. Za česanje je potrebno redkega glavnika, kajti paziti se mora, da si las ne iztrgamo. Ko smo uže z redkim glavnikom lasé vredili, takrat še s gostejšim praha in luskin počesemo, in na zadnje s ščetko ogladimo lasé. Suhe lasé, posebno dolge in goste, treba s čistim navadnim oljkovim oljem namazati, da jih je lažje česati in da se ne trgajo. Luskin se odpravijo, ako se glava in lasje namažejo z dvema rumenjakoma, ali žolčakoma zmešanima s sokom ene citrone; polu ure kesneje treba glavo s čisto vodo izmiti. Lasé žgati je škodljivo.

Čem večkrat lasé strižemo, tem gostejši bodo. Tudi dolgi lasje baje rasto, če jih vsak mesec pri končicah malo odrežemo. Rast las pa gotovo pospešuje umivanje z močno nahljenim olom (pivom), posebno če še je v njem pirničnih kore-